

שנינו שווים - שנינו צופים

צופי צמי"ד - שילוב ילדים ונוער בעלי צרכים מיוחדים

תנועת "הצופים" לתפארת מדינת ישראל

תנועת "הצופים" - האגף להדרכה ומפעלים-צופי צמי"ד

תנועת "הצופים העבריים בישראל", לחמי נליטולי 49 ת.ד. 9023 תל-אביב 67068, טל. 03-6303666, פקס. 03-6303667

lishka@zofim.org.il

אנשים עם מוגבלויות
מהווים למעלה מ-

10%

מהאוכלוסיה בישראל

95%

מן המקומות
בישראל אינם
נגישים לבעלי
מוגבלויות
פיזיות וחושיות

מכלל הילדים בישראל
(177,000) הם בעלי צרכים
מיוחדים.

7.7%

תנועת "הצופים" - לתפארת מדינת ישראל

תודה

הדרכת צופי צמי"ד דורשת משאבים מיוחדים.
תודה לכל מי שראה בתנועת הצופים תשתית חינוכית לשילוב ילדים ונוער בעלי צרכים מיוחדים.

קרן "שלם"

"המועצה לשלום הילד"

קשת - "יומטוב" - למען ילדים ובני נוער בישראל

"הסוכנות היהודית לארץ ישראל"

קרן מת"ן - הדרך שלך לתת

המוסד לביטוח לאומי - הקרן למפעלים מיוחדים

בית "איזי שפירא"

מגבית ניו-יורק

בנק הפועלים - פועלים בקהילה

קרן אהרון גוטוירט

המגבית היהודית המאוחדת - הפדרציה, ניו יורק

UJA Federation
of New York

צופי צבי"ד

שילוב צופי צבי"ד

תנועת "הצופים" החלה לפני מספר שנים בשילוב משמעותי של חניכים בעלי צרכים מיוחדים בשבטים השונים ברחבי הארץ. הקבוצות המיוחדות נקראות צמי"ד (צרכים מיוחדים) והילדים ובני הנוער הם חניכי "צופים" לכל עניין ודבר. החניכים מגיעים פעמיים בשבוע לבושים בחאקי ובעניבה לפעילות בשבת, יוצאים לטיולים ומחנות קיץ, וכיום אף ניתן להבחין בחניכי צמי"ד המשתתפים בקורסי הכשרה למדריכים ומתנדבים לשנת שירות ולנח"ל.

כיום משולבים למעלה מ-1000 ילדים ונוער בעלי צרכים מיוחדים ב-77 שבטים ברחבי הארץ. שילוב צופי צבי"ד נעשה על פני רצף בהתייחס לתפקודו ורצונו של החניך.

לתנועת "הצופים" הוענק פרס ראש הממשלה "מגן הילד" לשנת תשס"ג על שילוב חניכי צמי"ד בפעילות התנועה.

מנימוקי פרופ' מנחם אלון, המשנה לנשיא בית המשפט העליון (בדימוס), יו"ר ועדת השופטים להענקת הפרס:

"... על נכונותם של מובילי תנועת "הצופים" להקדיש משאבים, זמן ולמידה לשילוב ילדים ונוער בעלי צרכים מיוחדים כחניכים מן המניין. על ההשקעה, ותשומת הלב המוענקת לילדים אלה במטרה לענות על צורכיהם השונים בכדי שיוכלו לקחת חלק בפעילויות השונות. על מתן שוויון הזדמנויות אמיתי וחינוך בני נוער לערכים של שוויון, קבלת השונה, פתיחות וסובלנות, באמצעות עשייה בפועל ומסירות רבה, החליטה ועדת השופטים להעניק לתנועת "הצופים" את פרס "מגן הילד" לשנת תשס"ג."

תנועת הצופים

תנועת "הצופים העבריים בישראל"

תנועת "הצופים העבריים בישראל" היא תנועת נוער ממלכתית ציונית הפועלת מאז שנת 1919 כתנועת הנוער העברית הראשונה שקמה בארץ ישראל. התנועה מונה כ- 60,000 חניכים הפועלים ב- 162 שבטים מקריית שמונה בצפון ועד אילת בדרום. חניכי התנועה פועלים בקהילה וקשובים לצרכיה הייחודיים. תנועת "הצופים" כגוף חברתי-ערכי מאפשרת לילדים ולנוער עם מוגבלויות להשתלב כחברים מלאים, שווי זכויות וחובות, בשבט "הצופים" באזור מגוריהם. התנועה מתאימה את הפעילויות לצרכים המיוחדים, מעניקה לחניכי צמ"ד (צרכים מיוחדים) את הליווי המקצועי, ומסייעת להם להיות חלק משמעותי, יוצר בקהילה ותורם לה.

גדעון טילמן יו"ר התנועה וליאור ברמל מזכ"ל התנועה

אנו בתנועת "הצופים" פועלים בקהילה ועבורה. כמו כן אנו קשובים לצרכים המיוחדים של האוכלוסיות השונות. כתנועת נוער המחנכת לאחריות חברתית ולקידום שוויון ההזדמנויות בחינוך אנו רואים חשיבות רבה בהתאמת פעילות התנועה לילדים ונוער בעלי צרכים מיוחדים.

תנועת "הצופים" פותחת את שעריה לאוכלוסיות בעלות נכיויות שונות ובעצם מנסה להביא לשינוי מהותי בחברה, לשבור מסגרות, לסלק דעות קדומות ולאפשר לחניכים שאינם נכים את החוויה המרתקת של המפגש עם החניכים בעלי הצרכים המיוחדים, מפגש רציף ומתמשך שממנו יוצאים שני הצדדים נשכרים לאין שיעור.

אופן השילוב

על מנת ליצור שילוב נכון השומר על עקרון הנורמליזציה אופן השילוב נמצא על רצף בין שני קטבים עיקריים:

- שילוב החניך בקבוצה נורמטיבית בהתייחס לתפקודו ברמה המנטלית והחברתית.
- הקמת קבוצת צמי"ד הומוגנית מבחינת הלקות וטווח הגילאים במסגרת השתייכות לשכבת גיל נורמטיבית הכוללת מספר קבוצות (גדוד "צופים").

שילוב בפעילות צופית

חניכי צמי"ד נוטלים חלק במגוון פעילויות במסגרת תנועת "הצופים". פעילויות המותאמות ליכולותיהם הפיזיות והמנטליות.

- פעולות בשבטים
- טיולים
- מחנות קיץ
- קורס הדרכה
- שנת שירות
- ליווי במהלך השירות הצבאי
- עזרה במעגלי תעסוקה

דורון נדל - מדריך קבוצת צמי"ד בשבט הנשיא בת"א

"כשרק התחלתי להדריך קבוצת צופי צמי"ד הייתי נכון להשפיע ולתרום. כיום לקראת סיומה של שנת ההדרכה בשבט שבהנהגת, אני מבין שהמצב אחר. הדרכת צופי צמי"ד תורמת לי רבות, ומלמדת אותי מהו שוויון הזדמנויות אמיתי וכיצד לקבל את השונה - לא רק כסיסמא אלא כדרך חיים".

הילדים ובני הנוער המוגבלים, הם בעלי צרכים מיוחדים, ולרוב הם מוגבלים גם על ידי החברה הסובבת. העדר מענה חברתי לצרכיהם המיוחדים של ילדים ובני נוער אלה מבודד אותם ומונע מהם התנסות חברתית נורמטיבית שלה הם ראויים.

מתוך הכרה כי בצד הקשיים יש בילדים אלה יכולת תרומה גדולה לחברה, החליטה תנועת "הצופים" לא לוותר עליהם. התנועה פועלת להגדיל את מספרי החניכים המתמודדים עם מוגבלויות ולשלבם בקבוצות עם בני גילם שאינם נכים. החוויה המיוחדת לה זוכה החניך שאינו נכה, במפגש עם החניך בעל הצרכים המיוחדים, משפיעה ומעצבת אותו כאדם המכיר את השונה, מודע למגבלותיו ומקבל אותו כשווה לו בחברה.

אנו בתנועת "הצופים", רואים בחזונינו את החברה הישראלית כחברה ראויה המקיימת את הבטחתה לעצב מדינה יהודית ודמוקרטית כאשר כבוד האדם וראיית צלם האלוהים שבו, עומדים תמיד כנר לרגליה. ובעתיד הלא רחוק נוכל לראות יותר חניכי תנועת "הצופים" עם מוגבלויות, לוקחים חלק פעיל בקהילה, בסיועה של התנועה. מתנדבים לשנת שרות, מתגייסים לצבא במסגרת הנח"ל, משתלבים במסגרות האקדמאיות וחוזרים לעבוד בתוך הקהילה שלהם. אנו גאים להוות צינור קשר משמעותי בין הילדים המיוחדים הללו לכלל החברה הישראלית.

מירית אשר אמו של טל בעלת פיגור שיכלי וחניכה בשבט "הנשיא" בת"א.

"לא אשכח לעולם את הפעם הראשונה שהלכתי עם טל לקנות את מדי החאקי של "הצופים". טל, בעלת פיגור שכלי היא חניכה בקבוצת צמי"ד בשבט "הנשיא" בת"א. טל משתתפת בפעילות, מופיעה בפסטיבל ויוצאת למחנה הקיץ בדיוק כמו האחיות הגדולות שלה".

צרכים

יואב קריים
דובר מטה מאבק הנכים.

האופי המיוחד של פעילות שילוב צופי צמי"ד דורש הערכות וצרכים מיוחדים.

- מערך הסעות
- אמצעי הדרכה
- הנגשות פיזיות
- בסוד של חניכי צמי"ד
- ליווי והעשרה מקצועית למדריכי צמי"ד מן ההיבט המעשי הדרכתי וכמו כן מן ההיבט הרגשי

ר' נחמן מברסלב היה אומר: "דע לך שכל עשב ועשב יש לו ניגון מיוחד משלו". בתנועת "הצופים" מקיימים משנה זו מידי יום. שילוב צופי צמי"ד בפעילות התנועה מוכיח כי האמונה שלכל אחד מאיתנו יש דרך משלו ומקום משלו, יוצרת מנגינה משותפת והרמונית התורמת לכולנו והופכת אותנו לחברה טובה יותר וצודקת יותר.

התאמה וליווי מקצועי

- שילוב צופי צמי"ד נעשה ע"י מדריכים צעירים, גם הם בני נוער בגילאי 17-18 העוברים הכשרה וליווי מקצועי במסגרת תנועת "הצופים".
- קיום סמינרים בנושא פתיחת קבוצות צמי"ד ובחירת מדריכים מתאימים ע"י קריטריונים מובנים.
- קורס מדריכי צמי"ד המשמש כנקודת מוצא ראשונה לרכישת כלים ולהתמודדות עם חניכים בעלי צרכים מיוחדים.
- מפגשי העשרה וליווי חודשיים.
- בתחילת שנת הפעילות עוברות הקבוצות בשבט "הצופים" מערך הסברה בנושא שילוב האחר וקבלת השונה.
- הנגשת מבנה השבט וסביבתו לקבלת צופי צמי"ד - רמפות, מעקות, הרחבת פתחי דלתות והתאמת שירותים.

שירי בעלת תסמונת אספרגר,
מדריכת כיתות ה' בשבט "ניצני
הנגב"

מאז כיתה ו' אני חניכה בשבט "ניצני
הנגב" בבאר שבע.

במהלך השנה האחרונה עברתי יחד עם
חברי לשכבת ט' את תהליך ההכשרה
של קורס ההדרכה. והשנה, חברתי ואני
מדריכות יחד קבוצת כיתות ה'.

תנועת "הצופים" מאפשרת לי להיות חלק
מהקהילה כמדריכה תורמת לחברה
ומועילה לה.

